

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gasparis Lechneri E Societate Iesv Theologi. Sodaliv Partheniv. Siue Libri Tres Qvibvs Mores Sodalivm Exemplis Informantvr

Lechner, Kaspar

Dilingæ, 1628

IV. Dubia duo circa Sodalitatis administrationem expediuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51916)

CAPVT IV.

DVBIA DVO CIR-
ca Sodalitatis administratio-
nem expediuntur.

I.

Nunc quærat quispiam, cum So-
dalitates Rem quandam publi-
cã dixerim, cuius illæ imperio pareant,
ac penes quem suprema in eas sit Iuris-
dictio? Nõ magni laboris erit quæsti-
onem euoluere, legenti, quæ Maximi
Pontifices Gregorius XII. & Sixtus
V. suis Diplomatis constituerunt.
Nam si supremam potestatem penes
illum Iurisperiti iure merito ore vno
collocant, qui statuta, constitutiones,
dècreta condere, immutare, corrige-
re, moderari, reformare, ac commu-
nitati ferre potest; cuique fas est, dè-
creta ad examen reuocare, eaque ap-
probare vel abrogare; qui communi-
tatem erigendi, instituendi, lustrandi,
ac denique dissoluendi vim, atque

De Super-
rioribus.
Congre-
gationũ.

Arg. l. 2.
§. postea
ne duri-
us §. 6.
Et cū pla-
cuisset. ff.
de orig.
Iurũ. §.

l. 12. C. de auctoritatem obtinet: dubium nemini legibus. esse potest, Præpositum Generalem Societ. IESV supremo iure Sodalitates administrare, cui totum illud ius erigendi, dissoluendi, lustrandi, decernendi, aliaque faciendi, Pontifices congregatio- buerunt. Gregorius XIII. Sic loquitur: Præterea eidem Præposito seu Vicario Generali pro tempore existenti, ut in quibusvis alijs dictæ Societatis Collegijs extra Urbem prædictam, per uniuersum orbem, nunc & pro tempore erectis & quascunq; alias seu quacunque alia Scholarium ibidem literarum studijs insistentium, & aliorum Christi fidelium ipsi Societati deuotorum Congregationes, seu Sodalitia sub eo titulo Annunciationis Beate MARIÆ, quæ ab ipsa primaria Congregatione, seu primario Sodalitio tanquam membra a capite dependeant, Auctoritate nostra sine tamen Societatis aut Collegiorum & Ecclesiarum huiusmodi præiudicio Erigere, & instituire &c. Nec non tam primariam, seu primarium, quam omnes & singulas ei

aggre-

*Præpositi
Genera-
lis Societ.
IESV in*

aggregandas Congregationes, seu om-
 nia & singula ei aggreganda Sodali-
 tia huiusmodi Per se vel alium vel a-
 lios eiusdem Societatis presbyteros
 idoneos ad id ab eo deputandos Visita-
 re, & pro earum felici statu, regimine
 & directione, quæcunque statuta,
 constitutiones, & decreta, licita ta-
 men & honesta sacrisq; canonibus, &
 Cõcily Tridentini decretis non contra-
 ria: nec nõ ab ipso Preposito seu Vicario,
 si per alium vel alios deputados huius-
 modi fiant, examinanda & approban-
 da edere; ac postquam edita fuerint,
 quoties pro eorum & temporum qua-
 litate, aut aliàs expediens ei videbitur
 immutare, corrigere, moderari, & re-
 formare, aut alia ex integro condere
 liberè & licitè valeat, eisdem Auctori-
 tate Apostolica & tenore perpetuo
 concedimus & indulgemus: decernen-
 tes statuta, constitutiones & decreta
 huiusmodi, postquam edita, immuta-
 ta, correcta, moderata, reformata &
 condita fuerint, ab omnibus Sodalibus
 predictis Inviolabiliter observari de-

Primari-
 um & a-
 lia om-
 nia ei cõ-
 nexa So-
 dalitia
 potestas.

Leges ab
 ipso Con-
 dita, mō-
 data, Cor-
 recta, re-
 formata
 servari
 debent.

bere. Haftenus Pontifex.

In Bulla
Extensio-
nis.

CIO. IO.
LXXXVI.

Præposi-
tus Gene-
ralis po-
test ere-
ctas Con-
gregatio-
nes dis-
soluere.

II. Quæ Sixtus V. Sic ad alia So-
dalitia etiam in Domibus Societatis
creata & instituta extendit, *ut omnia*
in illis Gregorij XIII. literis contenta,
& presentibus literis huiusmodi cōces-
sa, indulta, elargita, ac si specialiter de
verbo ad verbum eisdem presentibus
inserta, eorumque totitenores expressi
forent, concessa esse intelligantur. Et in-
fra: *Volumus autem quod si dictæ Con-*
gregationes aut Sodalitia; vel eorum
quæcunq; aliquo modo eidem Societati
vel Domibus seu Collegijs aliquod im-
pedimentum, seu præiudiciū pro tem-
pore attulerint, idem Præpositus vel Vi-
carius, illas vel illa aut eorū singulas vel
singula, dissoluere possit. Ita Sixtus V.

III. Ex quibus omnibus confici-
tur, Præpositum Generalem Societ.
Iesu supremam potestatem in Soda-
litates huiusmodi à Sumis Pontifici-
bus consecutum, easdem erigere, lu-
strare, dissoluere, legibus ac decretis
munire; si ipsæ quid statuant, exami-
nare, approbare, improbare posse:

cui

cui proinde in illis, quæ ad Sodalitij profectum pertinent, parere teneantur ij, qui in cœtus hos adlecti nomen remq; Sodalium retinere volunt. In manu tua est, an Romæ viuas: Si viuas, illius more viuendum, aiunt.

IV. Quod ipsum Romana primò Primaria Sodalitas, cui reliquæ per orbē veluti surculi quidam suæ arbori insertæ sunt, testatur, dū de dubijs subinde enascentibus consulta, se eadem ad Præpositum Generalem Societatis IESV retulisse, atque ab eo sic resoluta, vt ipsi perscribebant, memorat. Sic illa Eistadianæ respondet, vt statim referam. Sic cum Lugdunensis Assumptæ Virginis Cōgregatio 10. Junij 1619. de Indulgentijs lucrands dubiū proposuisset, Romana Primaria eodem año. 25. Augusti rescripsit dubij resolutionem, prout triennio ante ab eodem Præposito Generali, eandem acceperat. Eā resolutionem infra comòdius referam.

V. Sed nūc alterā quoq; dubitationē quæ torquet aut perturbat, hic dis-

An ex lege Sodalitatis nostri cogantur nomen dare Cōfratris Rosarij.

Olim debebant.

soluamus : Verumne sit, Sodalitatem nostram dependere ab eo cœtu, qui Rosarij titulo floret, neminemq; in nostram posse adscribi, qui illi nomen prius suum non dederit? Sic enim quosdam disputare publice priuatimque intelleximus. Id olim ita fuisse M. SS. Annales Ingolstadiensis produnt, in quibus alicubi notatum inuenio Sodalitatis Rosarij inscribenda dare. Reperies etiam in Manuali Sodalitatis quod R. P. Franciscus Costerus primo edidit, leges Sodalitatis, quibus olim utebantur, quando primum fuit à Gregorio XIII. anno 1577. ditata prærogatiuis, inter eas illa secunda fuit, de nomine in *Fraternitatem Rosarij* prius dando, quàm in hanc nostram admitterentur. Sed hæc lex primis tantum annis viguit. Nunc enim vero postquam Gregorius XIII. Primariam Romanam crexit, tanquam aliarum id genus Congregationum caput, eamque Præposito Generali Societ. IESV regendam subiecit, nouaque

uæque leges, ita vti Generali fas erat, conditæ sunt, defitus est mos ille obseruari: neque post id Sodales nostri ex præscripto iam necesse habent Rosarij Sodalitium frequentare. Nā antehac cum Sodalitates à Patribus Societatis erigi solitæ, singulæ seorsim sine certo aliquo capite agerent, vti se satis tutari possent, primariam aliquam Sodalitatem quæ fierunt, cui se annecterent, in eaque se sustentarent; ad eamque rem opportunissima ea visa est, quæ & maximè diffusa & tempore antiquissima esset Rosarij Sodalitas: atque idcirco in eam certatim recipi petiuerunt. Sed vbi Primaria alia pro his talibus à Summo Pontifice instituta est, visum est Caput vnum sufficere, à quo dependerent; ad cuius leges & ipsæ vitam componerent suam, & quæ in illud Pontifices beneficia contulerunt, illorū emolumentum aliquod acciperent; suis iam legibus & gratijs locupletes. Igitur ab alterâ illâ Rosarij se segregarunt, non contemptu aliquo aut

*Iam ex
præscrip-
to non te-
nentur.*

negligentiâ, sed opinione, Præstare ex vnius formulâ rectè mores instituire, quam neutrius officijs satisfacere; cùm plerumq; animus pluribus intentus, nusquam integer sit.

VI. Atque hæc ipsa dubitatio est, quam Primaria Romana dissolutam Congregationi Eistadianæ transmissit; literæ sic se habent,

PRIMA PRIMARIA B. VIRGINIS ANNUNT.

*congreg. Perillustri Congregationi
B. Virg. Annunc. Eystad. Salutem & Gratiam Dei-
para.*

Quoniam nullâ negligentia intermissa est, neque obliuione muneris nostri contigit, vt ad Vos citius literas nō remiserimus, ideo sera nostra hæc responsio à DD. Vestris reprehendenda non videbitur. Multis enim grauissimisque negotijs detenti curam dedimus R. P. pro Germania Assistenti apud Reuerendissimum

re
ti-
a-
us
ft,
m
li-
T.
i
n-
ci-
ra
ris
il-
e-
r-
li-
um

num Præpositum Generalem Societatis IESV, vt ipse dubiæ rei certiores vos redderet; confirmaretque fortissimos maximique animi viros. Quamobrem licet ille prouinciam hanc pro dignitate subierit: quod tamen & interuallum temporis iam satis longum intercessisset & virtutem vestram mentisque magnitudinem diligentius essemus nobiscum recordati, non existimauimus alienum esse institutis nostris breuiter hæc ad vos scribere. Nostram hanc Romanam Partheniorum Congregationem Summorum Pontificum liberalitate Primariam esse, nullique hæctenus subordinatam, nemo est, qui ambigat: dummodo diplomata Electionisque Bullas vel etiam superficie tenus cognouerit. Quod si quis hac de re dubitat, adhuc nostræ ditionis fines in iisdem priuilegijs recognoscat necesse est. Ita enim & ipsi ab onere iniuste suscepto desistent, & vos eximia laudis homines probatæque prudentiæ

viros vestra cum pietate verâq; Religionis cultu quietos esse sinent. Va-
lete Romæ in Oratorio nostro apud
Collegium Romanum X. Augusti
M. DC. XX.

*Petrus Marionus I. V. D.
Præfectus.*

*Ioannes Baptista Laurus
Secretarius.*

*Quidam
munc ali-
ter vidē-
tur sen-
sire.
l. 2. de
frat. Ros.
c. 8. n. 7.
Quo fun-
damen-
to.*

VII. Neq; aliter sentire arbitror
Recentiorem quendam, à quo qui-
dam videntur inducti; vt dicitare
vellent, Nos etiamnum obligari a-
pud se nomen profiteri. Perplexè ille
quidem loquitur, vt satis nequeas iu-
dicare, quid velit. Quid enim vrget,
*Idem numero institutum, eundem nu-
mero eiusdem Instituti modum. Hoc
institutum, dicti Instituti veterem for-
mulam, esse modum & conditionem
concessionis Indulgentiarum; Genera-
lem Societatis accepisse potestatem
edendi & immutandi statuta, pro re-
gimi-*

gimine & directione, non pro confirma-
 ti instituti derogatione? Nam illud si
 dicit, Primariam Congregationem
 ita institutam, ut primis legibus eam
 uti necesse sit, adeoque etiam illam,
 quam è P. Costero refert, de nomine
 nostrorum Sodalium in album Ro-
 sarij referendo, etiamnum vigere;
 non fore alioqui idem institutum;
 contendit: meâ quidem sententiâ à
 vero multum ille aberrat.

VIII. Idem enim Institutum re-
 ctè id esse dicitur, quod certis capiti-
 bus rerum gerendarum præscriptis
 captum, deinde aliquibus, quæ in eo
 præcipua sunt, retentis, propagatur;
 etsi alijs atque alijs mutatis, demptis,
 additis, nonnihil varietur. Quæ enim
 alioqui Religio eadem esse confabi-
 tur; cum temporibus exigentibus
 subinde aliqua dempta vel adiecta
 sint? Nec illa ipsa celebratissima Ro-
 sarij Sodalitas iam eadem erit, si ve-
 rum autumas, quæ alijs atque alijs ex
 parte regulis utitur. Nam R. P. Iaco-
 bus Spenger, Ordinis Prædicatorum

*Salmo In-
 stituto
 potuit id
 statutum
 abrogari.*

1.

2.

3.

*Anno
 C I O.
 C C C C.
 L X X V I.*

Pro-

Miscel. 5.
de psalt.
& Ros.
n. 2.

Prouincialis aliquas addidit ijs, quæ primo factæ fuerant: his iterum deinde alias appositas fuisse, notat Nauarrus. Quid igitur? an ideo eadem esse desijt? vanum dictu est. An verò cum additio Instituto nihil officiat; aliqua detractio, cum in tuâ potestate est, officiat? difficile creditu est.

4.
l. c. n. 6.

Iam illa lex de Inscriptione, fuit Sodalium nostrorum, *mera voluntas ac deliberata pieras*, ait ille: Sit igitur

c. I. extra, de
Reg. l.
arg. l. I. C.

mera voluntas quoque eandem abrogare. Omnis enim res per quasunque causas nascitur, per easdem dissoluitur.

Quando
liceat ab
Empt.

Neque dubitatio illa eiusdem: *An quod & altior accesserit auctoritas?* ne paullo quidem momento in aliam partem inclinat. Quam enim

Liberè
statutum
illud olim tu-
lerunt.

facile est illud quærere, tam inficiari promptum est. Quod enim argumentum coactionis? quis coëgit? quem? P. Costerus leges obtulit, inter eas illam, de quâ ambigimus, confirmari petijt; confirmatæ sunt; verbum nullum de coactione. Præterea

l. fin. ff.
de Colleg.

cuiilibet Sodalitio suis legibus suo arbi-

arbitrio factis viuere licet, dum Reip.
 non noceant : Et nobis igitur liceat.
 Denique si Generali Societatis non
 licuit è veteribus statutis aliquod
 tollere, quæ ergo potestas ei facta
 est, *immutandi, corrigendi, mode-*
randi, ALIA EX INTEGRO CON-
 DENDI? nisi forsitan, *mutare, corri-*
gere, alia cõdere, nihil aliud sit, quàm
 vetera sinere esse imota? nemo id di-
 xerit. Quæro enim liceatne tollere
 aliquam è veteribus legibus institu-
 to saluo, necne? si annuas, bene est;
 factum; sublata est illa, pro quâ lis
 tam sero mouetur; si abnuas, quid
 igitur Pontifex indulsit? Alias pote-
 ratis tollere. Eodemne instituto? cur
 non & istam? Quid multis opus est?
 Pontifex nouit leges nostras, & sic
 quietè nos finit viuere. Sinant & alij,
 nec nodum in scirpo quærant.

Certum itaque sit, Romanam Pri-
 mariam, eiusq; membra suis iam Iu-
 ribus stare & à Rosarij Sodalitate ni-
 hil mutuari, neque in eam nomen su-
 um inferere debere. Si qua lex olim
 alia

Sodalitas
 Annun-
 tiata V.
 omnino &
 Rosarij

*Sodalitio
separata
est.*

alia fuit, eam nunc, ut iure potuit, abrogatam esse: Ut proinde quiescere porro possint, qui secus sentiunt aut loquuntur: Sua quemque agere, alienis non admiscere, id in omni vitâ esse optimum iudicamus.

CAPUT V.

QUIBVS MORIBVS viuant Sodales.

*Arist. 2.
polit. c. 6.
l. de quibus ff. de
Legib.*

*Vfus leges
instigat.*

LEges Moribus vsuque firmari, apud Iurisconsultos receptissimū dictū est: quin tanta in vsu vis inest, ut illo & leges fiant, & illustrentur, atq; quod in illarum vel multitudine vel difficultate asperum prolixumq; est, quasi compendio mitescat, DVM quod fit ab omnibus, facile videtur. Postquam igitur Leges Sodalitatum enarraui, operæ precium est, subnectere earundem exercitia atq; exempla, siue illa è Legibus efformata sint, siue in Leges post abierint. Neque ea quidem hoc loco omnia, sed que toti ali-